

WAY kérdőív

Adaptív személyiségvizsgálat a viselkedéses leírások szintjén

A WAY azt vizsgálja, hogy különböző viselkedéses leírások mennyire jellemzőek a kitöltőre egymáshoz képest. A négyes csoportokban adott rangsorokból egyéni profil készül, amely mind a 140 állítás becsült helyzetét megőrzi. Az értelmezés ebből a részletes profilból indul ki.

140 viselkedéses állítás · Négyes csoportok rangsorolása · Adaptív kérdezés

Mi jellemző a WAY-re?

A hagyományos személyiségkérdőívek több állítás válaszait előre meghatározott skálák pontszámaiba sűrítik. A WAY elsődleges eredménye az egyes viselkedéses állítások relatív helyzete és a becslés bizonytalansága. Így az állítások közötti egyéni különbségek az összegzés előtt is megvizsgálhatók. A profilból később, az adott célnak megfelelően készülhet például szöveges leírás vagy interjúvázlat.

Hogyan történik a kitöltés?

Minden képernyőn négy állítás jelenik meg. A kitöltő először a rá leginkább jellemzőt választja ki, majd a megmaradt állítások közül ismét a legjellemzőbbet. A választás addig ismétlődik, amíg kialakul mind a négy állítás sorrendje. Nincsenek jó vagy rossz válaszok: a szokásos viselkedés a kérdés.

1. page of 70

Select the **most typical** statement and repeat until none remain!

I stay calm under pressure.

I trust my teammates.

I care about financial recognition.

I care about how others are doing.

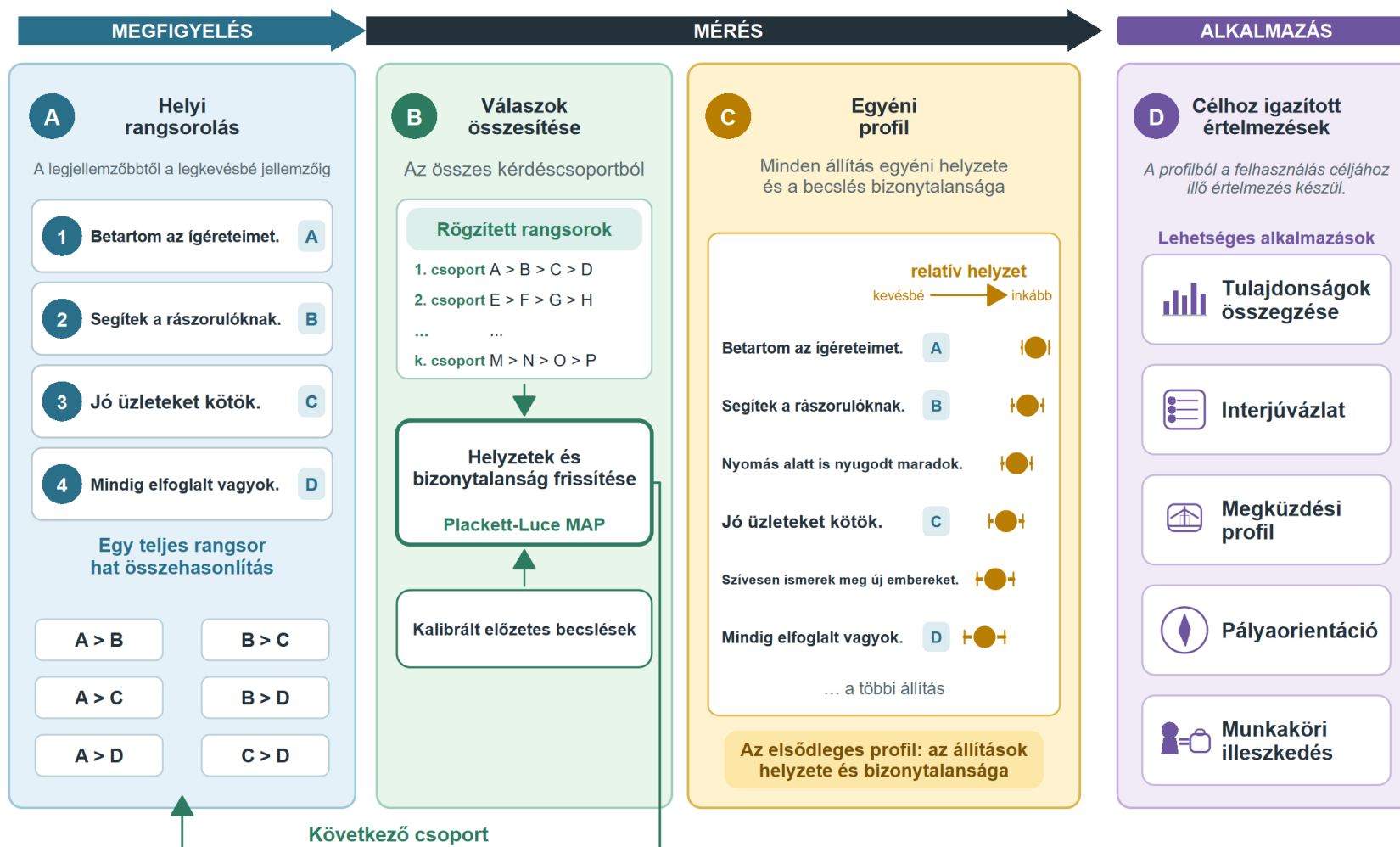
A kitöltési felület eredeti, angol nyelvű képernyőképe. A kiválasztott állítások sorban eltűnnek; a választások sorrendje adja a rangsort.

A bemutatott, 140 állításból álló változat egy kitöltése 70 négyes csoportot tartalmaz; minden állítás legalább egyszer megjelenik. A 70 képernyő nem 70 különböző állítást jelent: a csoportok az állításkészletből épülnek fel, és az állítások ismétlődhetnek.

A válaszoktól az egyéni profilig

A helyi rangsoroktól az egyéni viselkedésprofilig

A PPO megőrzi az állításokat: előbb helyzetüket és bizonytalanságukat becsüli, az értelmezés ezután következik.

Az ábra az elsődleges profil és a későbbi értelmezés különbségét is mutatja.

Egy teljes négyes rangsor hat páronkénti összehasonlítást határoz meg. A csoportok rangsorai együtt adnak információt arról, hogyan helyezkednek el az állítások a kitöltő saját profiljában. A PPO (Probabilistic Preference Ordering) ezt a személyre jellemző sorrendet és a becslés bizonytalanságát írja le.

A WAY mérési folyamata: helyi rangsorok, a válaszok összesítése, az egyéni profil becslése és a célhoz igazított értelmezés. A visszacsatolás a következő kérdéscsoport adaptív kiválasztását mutatja. A jobb oldali kimenetek lehetséges alkalmazások, nem külön igazolt beválási állítások.

Pontszámítás és adaptivitás

A Plackett–Luce modell a rangsorolást egymást követő választásokként kezeli: először a legjellemzőbb állítás kiválasztását, majd a választást a megmaradtak közül. Az összegyűlt rangsorokból minden állításhoz relatív pontszámot becsül. Az itt leírt megoldás kalibrált előzetes becsléseket is használ, és a pontszám mellett a becslés bizonytalanságát is nyilvántartja.

A következő csoportot a rendszer az addigi válaszok alapján állítja össze. A cél olyan összehasonlítások keresése, amelyek további információt adhatnak a profilról. Az adaptivitás a kérdezés menetét alakítja; önmagában nem bizonyítja a kérdőív nagyobb megbízhatóságát vagy érvényességét.

Mit jelent az eredmény?

A magasabb pontszám azt jelenti, hogy az adott leírás a modell szerint inkább jellemző a kitöltőre, mint az alacsonyabb pontszámú leírások. A pontszám nem százalék, nem teljesítményértékelés, és önmagában nem mondja meg, hogy valaki a népesség hány százalékánál mutat erősebben egy tulajdonságot. Az eredmény az önjellemzést foglalja össze; nem közvetlen viselkedésmegfigyelés és nem diagnózis.

A számszerű profil és a mesterséges intelligenciával készített szöveges jelentés két külön lépés eredménye. A profil a válaszokból becsült mérési eredmény; a szöveg ennek értelmezése. A szöveg pontossága ezért külön is vizsgálható, és a jelentéssel való egyetértés nem helyettesíti a mérés ellenőrzését.

Bizonyítékok és korlátok

Külön kérdés, hogy az ismételt vagy részben elkülönített válaszokból hasonló profil állítható-e elő; hogy a profil megfelel-e más személyiségméréseknek; és hogy előre jelez-e külső viselkedést. Ezekre külön bizonyíték szükséges. A fiktív karakterek mesterséges intelligenciával végzett felismerési vizsgálatait azt mutathatják meg, milyen megkülönböztető információt őriz meg a vizsgált eljárás. Ezek az eredmények önmagukban nem igazolják az emberi személyiségvizsgálat érvényességét vagy a munkahelyi beválás előrejelzését.

Változat és hivatkozás

Szerző: Balázs Klein

1.0 · 140 állítás · 70 négyes csoport · 2026. október 18.

Klein, B. (2026). WAY kérdőív: A mérőeszköz leírása (1.0 változat). PeopleTest.

<https://peopletest.net/work/way/>

Turner et al. (2020). Modelling rankings in R: The PlackettLuce package. <https://doi.org/10.1007/s00180-020-00959-3>